

Informerende nota aan de gemeenteraad

Onderwerp: Ontwikkeling zorgkosten Jeugd 2025	
Vergadering d.d.: 5 februari 2026 (raadsgesprek) en 23 april 2026 (raadsbrede commissie)	Agendapunt:
Portefeuillehouder: E.G. Vos – van de Weg	
Behandelend team: Samenleving	Kenmerk: 492325

Onderwerp

Ontwikkeling zorgkosten Jeugd

Aanleiding en achtergrond

In het najaar 2024 en begin 2025 is de raad via twee informerende nota's "Ontwikkelingen zorgkosten Jeugd" geïnformeerd over de stijgende zorgkosten in 2024. We willen u graag meenemen in de ontwikkeling van de zorgkosten Jeugd in 2025 en een vooruitblik geven naar 2026.

Boodschappen

Zorgkosten 2025

In 2024 ontvingen 11.1% van de jongeren tot 23 jaar een vorm van jeugdhulp.¹ Het aantal jongeren in Oldebroek met jeugdhulp ligt een stuk lager, 7.7% in 2024. De kwartaalrapportages Sociaal Domein laten de afgelopen jaren een stabiel beeld van het aantal cliënten per jaar zien.

Ondanks stabiliteit in het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt, stegen de zorgkosten in 2024 met € 840.290,-. De stijgende zorgkosten werden voor een deel veroorzaakt door indexaties maar er was ook een stijging in de zorguitgaven zelf zichtbaar. Daarop zijn er maatregelen genomen om in 2025 een besparing van € 500.000,- te realiseren om de zorgkosten weer terug te brengen op het niveau van 2023. We wilden hiermee de zorg betaalbaar houden zodat elke jeugdige in Oldebroek de passende zorg kan blijven krijgen die hij/zij nodig heeft en de gemeente niet gedwongen wordt tot andere bezuinigingen. Naast de lopende sturing via contractgesprekken, regionale samenwerking en korte lijnen met CJG en voorveld, is ingezet op zeven maatregelen die samen met het CJG zijn vastgesteld. Al deze maatregelen vallen binnen de huidige contractuele afspraken en zijn gericht op duiding, verbreding van kennis en naleven van eerder vastgestelde afspraken.

1. Extra aandacht voor zorgverbruik segment specialistisch waar een sterke groei in zowel zorgkosten als aantal cliënten te zien was. Naar aanleiding van een verdiepend onderzoek zal in 2026 extra nadruk liggen op de verwijzingen naar drie producten die een stijging laten zien²
2. Sturen op naleving afspraken uit productenboek en verordening Jeugdhulp waaronder geen beschikkingen met terugwerkende kracht, doorlooptijden en uren volgens productenboek
3. Voorliggend voorzieningen beter benutten. Denk hierbij aan meer inzet van Buurtgezinnen en jongerenwerk.
4. Ambulante begeleiding uitgevoerd door het CJG inzichtelijk maken

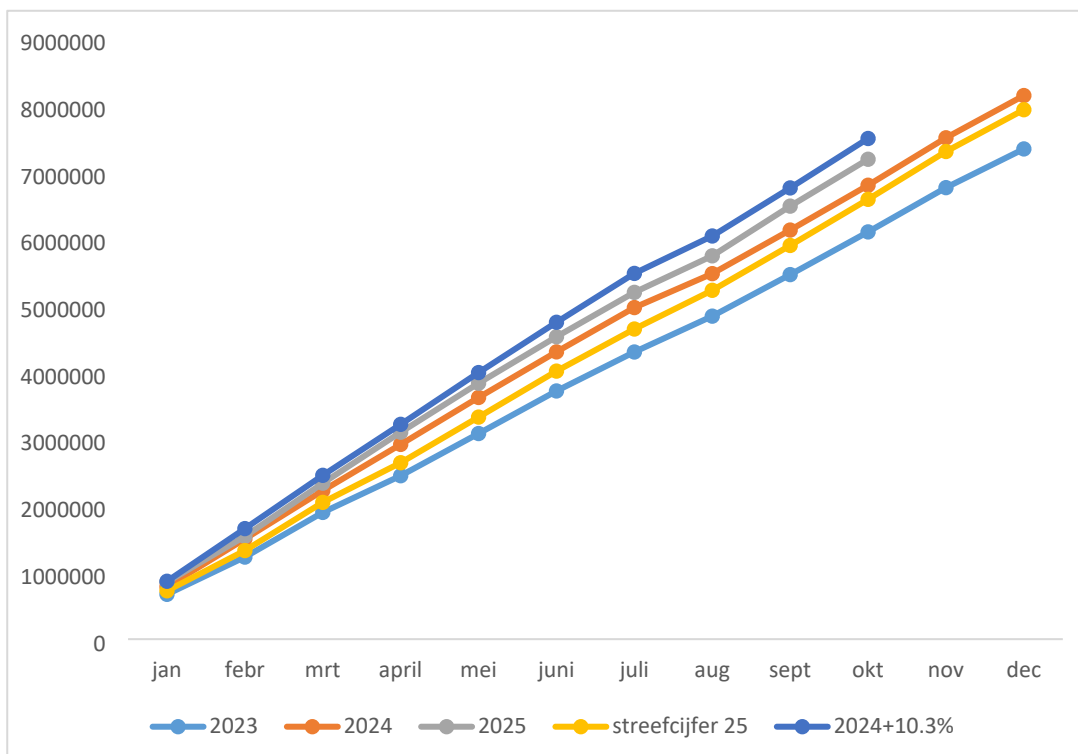
¹ Landelijke jeugdmonitor 2024 (CBS)

² 54002 (specialistische GGZ), 45A70 (individuele begeleiding) en 45A53 (individuele begeleiding specialistisch)

5. Inzetten van een kwaliteitsmedewerker om het proces en inhoudelijke toetsing te verbeteren.
6. Wetgeving en Verordening Jeugd bij CJG als uitgangspunt waartoe het CJG wordt getraind.
7. Zorgverbruik Wonen en Hoog-specialistisch analyseren en maandelijks monitoren zodat kan worden (bij)gestuurd waar inhoudelijk mogelijk

De 2e prognose vanuit Meerinzicht liet in september 2025 zien dat het financieel doel om € 500.000,- te besparen niet werd gerealiseerd. In de 2e Bestuursrapportage bent u hierover geïnformeerd. Het verwachte tekort voor 2025 van € 762.000,- wordt gedekt door de compensatie van de incidentele tekorten op jeugdzorg in 2023/2024 waarvoor de gemeente door het Rijk in oktober 2025 een compensatie van heeft ontvangen. Hiermee wordt het advies van de VNG gevolgd om de tegemoetkoming in te zetten voor eventuele tekorten in 2025 en 2026.

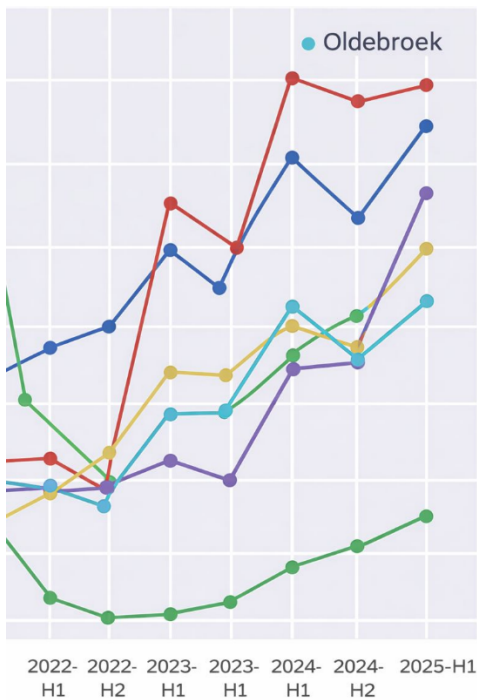
Alhoewel de zorgkosten in 2025 niet zijn gedaald tot het niveau van 2023 is er in de cijfers een afvlakking van zorgkosten zichtbaar. De zorgkosten tot en met oktober 2025 zijn lager dan de zorgkosten 2024. Dit wordt duidelijk gemaakt door de donkerblauwe lijn die de zorgkosten 2024 + indexatie van 10.3% weergeeft. De zorgkosten van 2025 die worden weergegeven met de grijze lijn, liggen hier onder.

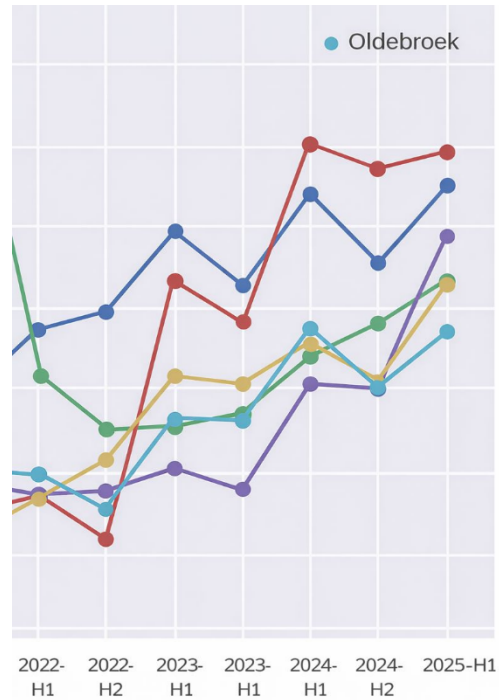
Dit laat zien dat de maatregelen die zijn ingezet een positief effect hebben alhoewel dit nog niet het resultaat heeft opgeleverd zoals gewenst..

Regionale vergelijking

Een vergelijking met andere regiogemeenten in de jeugdhulpregio Noord Veluwe maakt zichtbaar hoe de gemeente Oldebroek zich verhoudt tot referentiegemeenten. Een vergelijking in de kostenontwikkeling van 2022 tot de eerste helft 2025 maakt zichtbaar dat Oldebroek onder de gemeenten valt met de laagste relatieve zorgkosten in de regio. Onderstaande grafieken maken dit per half jaar inzichtelijk. De gemeente Oldebroek is de lichtblauwe lijn.

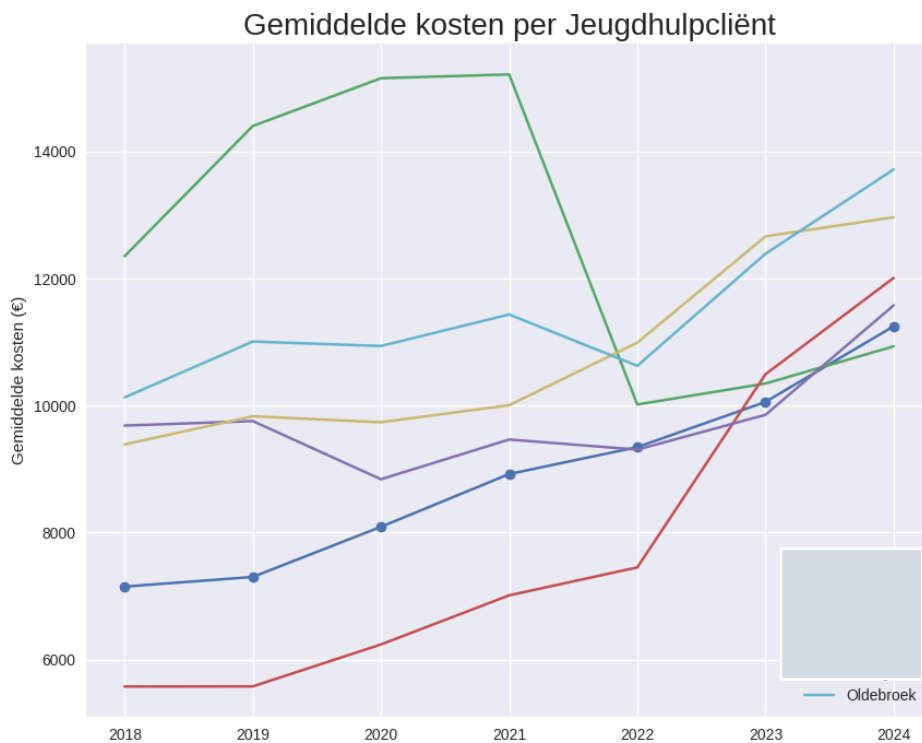

Figuur 1 - Totaal kosten Jeugdhulp

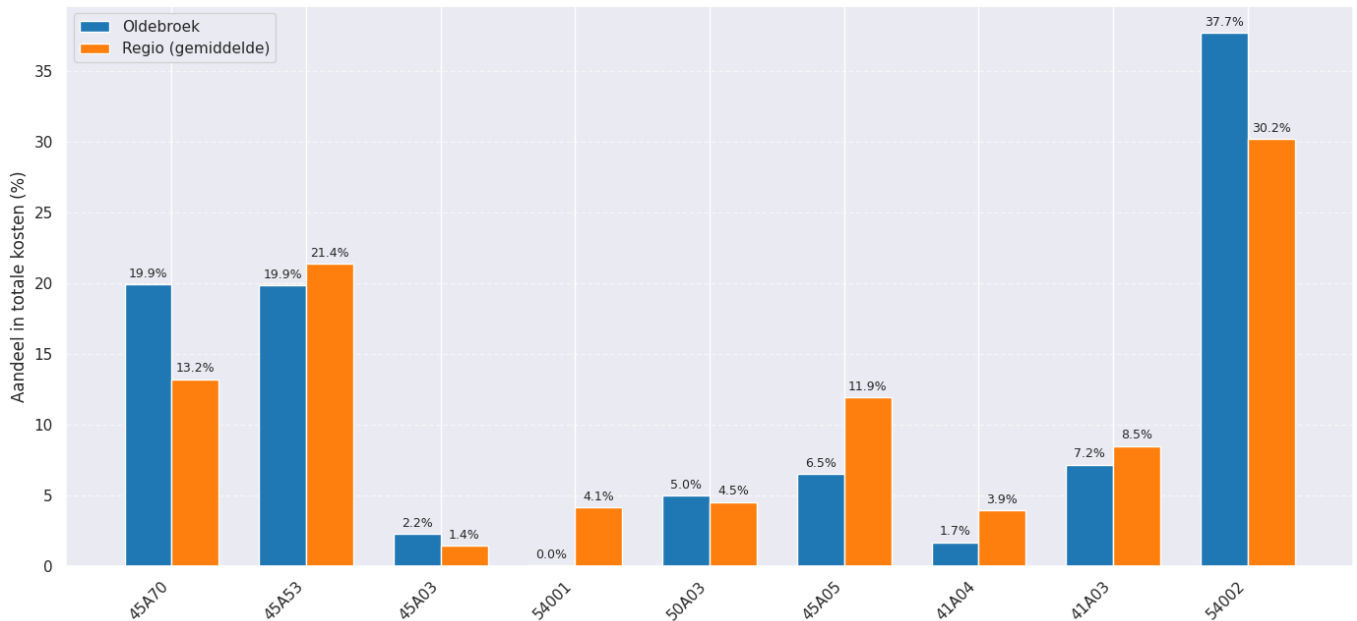
Figuur 2 - Kosten Jeugdhulp per inwoner

Alhoewel Oldebroek in vergelijking tot regiogemeenten lagere zorgkosten voor Jeugd heeft, is er één onderdeel opvallend. De gemiddelde zorgkosten per cliënt zijn hoger sinds 2022. Oldebroek is in onderstaande grafiek lichtblauw.

Twee producten binnen het segment specialistisch zijn hier opvallend in: specialistische GGZ (54002) en Ambulante begeleiding specialistisch (45A70).

Fig 9. Verdeling kostenaandeel per product: Oldebroek vs. Regio 2025

Inzet 2026

De vastgestelde bezuinigingsopdracht van € 500.000,- in 2025 is eenmalig doorgetrokken naar 2026. We hebben deze bezuinigingsopdracht in de begroting 2026 meegenomen. Er is daardoor een nadelig verschil tussen de gemeentebegroting 2026 en de prognose van Meerinzicht. Door de hogere verplichte indexering is dit verschil

in 2026 opgelopen naar € 700.000,-. We zijn een kleine gemeente en hebben daardoor een kleinere invloed op het zorgbudget dan grotere gemeenten. Een casus met een zware zorgvraag is in een kleinere gemeente van grotere invloed op het zorgbudget dan bij een grotere gemeente. Maar we zien nog voldoende mogelijkheden om los van de “wet van de kleine getallen” positieve sturing te blijven aan de uitgaven jeugdzorg. We geloven nog steeds dat we de juiste richting op bewegen binnen het “zorglandschap” Jeugd. We investeren in zowel toegang tot jeugdhulp als preventie waaronder de programma’s Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO), Ontwikkelagenda Onderwijs en Kinderopvang (OOK!), Ecosysteem Mentale Gezondheid (GEM) met onze samenwerkingspartners, verwijzers (oa CJG en huisartsen) én inwoners. De komende tijd (blijven) we werken aan ons doel: passende zorg voor hen die het nodig hebben, maar vooral inzetten op preventie. Dit zou moeten leiden tot gewenste inhoudelijke en ook financiële effecten.

Allereerst blijven we de huidige afspraken en vastgesteld beleid doorzetten. Daarnaast gaan we de maatregelen die in 2025 zijn vastgesteld doorzetten. De afgelopen maanden is het eerste effect daarvan zichtbaar geworden.

Een voorbeeld van de maatregelen is actieve sturing op beschikkingen binnen het segment specialistisch. De afgelopen twee jaar zijn binnen dit segment de zorgkosten per cliënt sterk toegenomen. Dit is opvallend ten aanzien van de regiogemeenten. Zowel het CJG als Meerinzicht hebben een analyse van het zorggebruik binnen dit segment aangeleverd. Op basis daarvan worden aanvullende maatregelen opgesteld. Een kwaliteitsmedewerker Jeugd (0,4 FTE) gaat actief samen met het CJG de afgegeven beschikkingen voor de producten waar een stijging in te zien is bespreken. Zo kunnen we samen zien wat er nodig en mogelijk is om de zorgkosten binnen dit segment om te buigen. Ook wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe verordening Jeugdhulp die passend is bij de landelijke ontwikkelingen. Deze zal in juni 2026 aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het CJG heeft voor 2026 incidenteel 1 FTE extra formatie. In de periode 2024-2025 is de aanmeldlijst opgelopen tot zes maanden. Deze aanmeldlijst is eind 2025 volledig doorlopen op inhoud. De huidige formatie was niet voldoende om de cliënten van de aanmeldlijst toe te voegen aan de caseload. De 1 FTE

zal voor de zomer 2026 worden geëvalueerd en de verwachting is dat het aantal cliënten dat zich aanmeldt bij het CJG weer stabiliseert.

Zoals eerder aangegeven blijven we, naast sturing op zorgkosten Jeugd, inzetten op de samenleving. In de programma's Opgroeien in een Kansrijke omgeving (OKO), Kansrijke Start, Ontwikkelagenda onderwijs en Kinderopvang (OOK) en via Buurtgezinnen en de Preventie Kerngroep werken we samen met partners aan een gezonde, kansrijke opgroeiomgeving voor ieder kind. Dit doen we door onder andere de ouderbetrokkenheid te stimuleren, het informele netwerk te benutten en versterken waar mogelijk en samen met andere preventieve activiteiten en bewustwording een verandering te realiseren. De veranderingen die hiermee zijn ingezet hebben vooral effect op lange termijn, maar gelukkig zien we nu ook al mooie resultaten.

Hervormingsagenda jeugd

Ondanks de eenmalige tegemoetkoming voor de tekorten zorgkosten Jeugd 2023-2024 naar aanleiding van bevindingen commissie Van Ark, blijven de uitdagingen voor de komende jaren groot. Er zijn meerdere factoren waar gemeenten geen vergoeding voor ontvangen vanuit het Rijk. Bijvoorbeeld, geen vergoeding van volledige indexatie, hogere tarieven en de noodzakelijke beschikbaarheid van hoog specialistische zorgproducten³ op bovenregionaal niveau (Essentiële Functies). Begin 2027 zal Commissie Van Ark de zorgkosten en inzet van gemeenten over de periode 2025/2026 beoordelen als onderdeel van de Hervormingsagenda. Aan de hand van het advies zal het Rijk samen met de VNG kijken naar eventuele vervolgstappen.

Vervolgstappen

In de gemeente Oldebroek blijven we werken aan een omgeving waarin kinderen zo veilig en gezond mogelijk kunnen opgroeien. Een omgeving die kansen biedt voor elk kind. Daarnaast zetten we ons in voor een jeugdzorglandschap waarbij de juiste zorg voor iedere kind beschikbaar is als het nodig is. Dit doen we door ons in te blijven zetten voor een inhoudelijk goed en betaalbaar jeugdhulpstelsel. We houden u op de hoogte als er nieuwe ontwikkelingen zijn.

Oldebroek, 3 februari 2026.

Burgemeester en wethouders van Oldebroek,

, secretaris P.H. Lensselink,

, burgemeester T.H. Haseloop-Amsing.

³ Het gaat om die zorg die slechts beperkt nodig is, maar wel beschikbaar moet zijn voor jeugdigen.